

شناسایی و ارزیابی مشخصات درختان مرکبات دارای تنوع ژنتیکی بارز در باغات شمال ایران

فرهاد رفعت - بهمن داداش زاده
محققین مؤسسه تحقیقات مرکبات کشور (رامسر)

سالیان سال طبیعت یگانه عامل دگرگونی مرکبات در دنیا بوده و بشر فقط با انتخاب بهترین آنها برای تولید اقتصادی میادرت نموده است با گذشت زمان در اثر تلاش محققین و باغداران پیشرو ارقام مختلف پرتقال، لیمو، گریپ فروت، نارنگی از طریق موتاسیون و تغییرات ژنتیکی حاصل شده اند که نمونه هایی مثل دارابی، تو سرخ، توسیز، لیموگلابی آملی، شل محله، بکرابی و... نظایر آنها اشاره کرد که جمع آوری و حفاظت می شوند. تعدادی از آنها به علت اقتصادی نبودن میوه بخشی از آنها حذف گردیده است و بعضی از آنها در وضعیت حاضر جمع آوری و در کلکسیون ایستگاه تحقیقات مرکبات کترا بر روی پایه مقاوم به تعداد پنج اصله تکثیر و کاشته شده اند تا بتوان برای تعیین سطح پلویدی و تعیین قرابت ژنتیکی مواد والدی و انجام دورگ گیری بین گونه ای و جنسی و انتخاب پایه و رقم مناسب اقدام نمود. با مطالعه خصوصیات کمی و کیفی، زودرسی و دیررسی، مقاومت به سرما، گرما و خشکی آفات و بیماری ها نسبت به انتخاب بهترین اقدام نموده و به بازار مصرف و صنایع وابسته به آن ارایه کرد. این تحقیق به مدت ۵ سال در بعضی از مناطق استان گیلان و مازندران انجام گردید. در این بررسی که از مناطق تحت پوشش این طرح در سواحل جنوبی بحر خزر که کانون پرورش و کشت مرکبات در شمال ایران می باشد و از آستارا تا گرگان ادامه دارد و تراکم کشت آن از شرق گیلان تا شرق مازندران دیده می شود. در طی چند سال گذشته استان مازندران بیشترین مقدار جمع آوری و شناسایی شده مرکبات دارای تنوع ژنتیکی بارز ثبت گردید و بیشترین تعداد آن هم در شهرستان تنکابن و حومه بوده است. در استان گیلان بیشترین مقدار جمع آوری شده به شهرستان چابکسر و حومه این شهرستان بوده است. نمونه های جمع آوری شده تکثیر و در دست بررسی می باشد.